

Biografi

for

Oberstløjtnant G.M.H. Langberg.

Udarbejdet i anledning af tildelingen
af Ridderkorset af Dannebrogordenen
den 6. juli 1964.

I den efterfølgende korte biografi har jeg lagt hovedvægten på begivenheder i forbindelse med den tyske besættelse af Danmark fra 1940-45, idet denne tid på mig som officer vel er den, der har efterladt flest indtryk.

Det, jeg stod mest uforstående over for dengang, var, at regeringen så at sige uden militær modstand overlod landet til tyskerne. Jeg mistede i besættelsestiden tilliden til flere officerer, som jeg havde sat højt, og det undrede mig efter krigen at se, at officerer, hvis moral svigtede på helt afgørende områder, uden videre avancerede. Når dette er sagt, skal jeg være den første til at erkende, at det ikke er haren, der skal bebrejdes forløbet af tiden omkring den 9. april 1940. Mange linie- og reserveofficerer har under krigen - både ude og hjemme - gjort en dygtig indsats, der ikke bliver mindre set på baggrund af den situation, regeringen overlod de danske officerer i ved besættelsen, og i betragtning af den mangel på forståelse, de var udsat for mellem de to verdenskrige.

Jeg er født den 2. januar 1918 som søn af grosserer H.P.H. Langberg og hustru (f. Hansen). Gik som dreng i den nyoprettede Rahbekskole, senere i Efterslægtsselskabets skole (realeksamen), og derefter i gymnasiet i Schneekloth's skole med afslutning som student (mat.naturv.) i 1937. Tog adgangseksamen til Officersskolen på Galster og Holbølls kursus efter semestret 1937-38 og var derefter rekrut ved 3. BTN 1. KMP (Haderslev-Søgård) fra 20.4. 1938. Efter kornetskolen på Kronborg til Holbæk som kornet ved 8. BTN 1. KMP.

Da den 2. verdenskrig brød ud i september 1939, kom jeg til at gøre tjeneste ved sikringsstyrken. 10. oktober samme år blev jeg sekondløjtnant og indtrådte 6. januar 1940 på Officersskolen. Jeg forstod slet ikke, at man blot fortsatte undervisningen på skolen den 9. april. Sammen med sekondløjtnanterne E. Neerbek og E. Marquardsen samt min broder, stud.mag. H. Langberg besluttede jeg at rejse til Norge, hvor vi havde hørt, at tyskerne ikke havde så let spil. Natten mellem den 10. og 11. april tog vi en robåd ved Snekkersten, nåede Hälsingborg og endte efter forskellige genvordigheder i Kongsvinger den 14. april.

Vi blev indrulleret i 1. landeværnsbatalions 1. KMP. Bataillonchefen var major Röd, en reserveofficer, der senere er blevet højesteretsadvokat i Oslo. Kompagnichefen var en dansker ved navn Svend Davidsen, en eventyrer uden officersuddannelse. Fra Kongsvinger gik vi tilbage nordpå gennem Østerdalen. Elverum var en rygende ruin, og Rena blev det, mens vi var i denne by. Vi traf i Norge to danske filmsfotografer fra Minerva film, direktør I. Boisen og instruktør Theodor Christensen. De blev indrulleret i kompagniet og filmede en hel del af begivenhederne under felttoget.

I løbet af ca. 14 dage efter en frem- og tilbagerykning nåede vi ca. 300 km op gennem dalen til Rörås. Kompagniet gik over grænsen til Sverige og blev interneret undtagen bl.a. os 4, som havde civilt tøj med. Iført dette lånte vi penge af en venlig præst og nåede dagen efter Stockholm. Det norske gesandtskab udbetalte os løn for den tid, vi havde været i Norge. Vi klarede os med et lejet værelse et stykke tid og fik en dag et telegram fra daværende premierløjtnant Feilberg, som bad os komme til Ljungbyhed, hvor 4. regiment

under oberst H. Bennike var indkvarteret. Vi tog derned. Det var iøvrigt det regiment, Neerbek og jeg tilhørte. Min broder var kort forinden rejst hjem til Danmark.

Vi deltog i forsvaret af flyvepladsen, men efter nogen tid rejste det meste af regimentet tilbage til Danmark. De få tilbageblevne indkvarteredes hos danske godsejere i Skåne, Neerbek og jeg hos Morten Petersen, Sireköping. Her blev vi, indtil resten af regimentet sammen med chefen vendte hjem til Danmark.

Vi søgte om optagelse på Officersskolen igen. Vor absentation blev taget meget unødigt op, særligt af skolechefen, oberst F.O. Jørgensen, men vi kom da ind igen - dog sat en klasse tilbage. Efter Officersskolen kom jeg til ingeniørtropperne og blev premierløjtnant 1. november 1942. Jeg tjenstgjorde bl.a. i Holbæk, hvor jeg hjalp oberst H. Bennike med illegal våbenudlægning fra 4. regiments depoter i Roskilde.

Den 29. august 1943 var jeg fungerende næstkommanderende ved et ingeniørkompagni (næstkommanderende var ellers prmlt. F.P. Vang, kompagnichef var kaptajn J. Martens, der senere døde i tysk koncentrationslejr.).

Jeg havde regnet med, at garnisonen ikke uden videre ville opgive kampen den dag, tyskerne ville forsøge at afvæbne det danske forsvar og havde i den anledning som lærer i felttjeneste instrueret mandskabet nøje. Først da hele garnisonen med sine ca. 1000 mand af forskellige våbenarter var gået i stilling og kun ventede på tyskernes angreb, blev der givet ordre til, at der ikke måtte ydes modstand. Reaktionen var ret voldsom. Selv blev jeg sat til at indsamle våben og ammunition fra kompagniet. Dette ønskede jeg ikke, og da min virksomhed var indskrænket til almindelige interneringsforberedelser, mente jeg at kunne gøre mere nytte andetsteds.

Sammen med en anden officer, premierløjtnant H.O.C.L. Tonnesen, kørte jeg på motorcykle til torpedostationen ved Bramsnæsvig. Her ville man dog ikke gøre modstand, når garnisonen overgav sig uden kamp. Vi tog derefter mod Knapstrup, hvor den tidligere garnisonskommandant, oberst E. Lunn, boede. En mand med efter min opfattelse hjertet på rette sted. Vi nåede dog aldrig så langt, men blev overrasket af en tysk patrulje, mens vi var i færd med at reparere den ene motorcykle. Vi blev ført til Roskilde kaserne. Der var ingen mulighed for at undslippe. Vi insisterede på at blive sendt tilbage til Holbæk, og den tyske chef på kasernen lovede, at vi skulle blive ført dertil i dagens løb. Det skete om aftenen, og vi blev lukket ind på kasernen uden formaliteter. Her havde min "oppasser" pakket mit civile tøj, men meddelte samtidig, at det var forbudt at forlade kasernen, der blev strengt bevogtet. Jeg ville imidlertid ikke interneres, og da jeg var godt lokalt kendt, forlod jeg kasernen i civilt tøj ad bagporten, efter at en tysk patrulje var passeret. Der var udgangsforbud i byen, som var helt øde, men jeg nåede frem til nogle bekendte, hvor jeg tilbragte natten.

Ca. 3 uger efter tog jeg illegalt til Sverige. Senere (efter interneringens ophør) kom en del officerer derover. Et kort stykke tid var jeg ansat hos General Motors i Stockholm, mens jeg forgæves forsøgte at komme til England. Den danske brigade blev oprettet, men jeg var af den opfattelse, at den ikke ville kunne sættes ind mod tyskerne, før det var for sent. Jeg søgte derfor i stedet ind hos den militære rådgiver, oberstløjtnant E.M. Nordtoft, ved det kgl. danske gesandtskab i Stockholm. Her kom jeg i foråret 1944 og blev efter et interessant efterretningsarbejde sendt illegalt tilbage til Danmark i efteråret 1944 som næstkommanderende for efterretningstjenesten for Sønderjylland og Fyn. Min chef var premierløjtnant Rothwitt-Nielsen, desuden var der et par befalingsmænd af haren og et par søløjtnanter. Det var et afvekslende arbejde, bl.a. husker jeg endnu ødelæggelsen af gestapohovedkvarteret (husmandsskolen) ved Odense. Der gik en nøje planlægning forud, før vi fik RAF til at bombe det.

Efter krigen kom jeg på ingeniørkursus på Officersskolen, blev kaptajnløjtnant, og i 1947 gift med Annie Margrethe Mouritzen. Vore to døtre er født i henholdsvis 1948 og 1951 og vor søn i 1960.

Efter ingeniørkursus blev jeg adjutant hos generalinspektøren for ingeniørtropperne, generalmajor V. Bennike, derefter var jeg efter at være blevet kaptajn ca. 1½ år ingeniørofficer ved Den Danske Brigades stab i Tyskland. Ved hjemkomsten blev jeg chef for ingeniørtropperne befalingsmandsskoler (IBS) og nogle år efter kommandør for 4. ingeniørbataillon. Oberstløjtnant i 1956, igen chef for IBS. Derefter 2½ år bataillonchef i Randers og divisionsingeniørofficer ved 3. DIV. I 1961 blev jeg chef for ingeniørteknisk tjeneste.

Af særlige hverv, jeg har haft, kan nævnes:

Sekretar i bestyrelsen for Officersforeningen i København.
Medlem af FOH hovedbestyrelse (herunder af Hærens Boligudvalg).
Formand for Ingeniørløjtnantselskabet.
Formand for Ingeniørofficersforeningen i Farum.
Formand for Ingeniørofficersforeningen i Randers.

Det kan endelig tilføjes, at jeg i mange år har været spejder i troppen "Vedels Egne", at jeg har rejst en del i Europa i mine ferier både før og efter krigen og herunder dyrket bjergbestigning. I 1937 besteg jeg således Mont Blanc.

Den 6. juli 1964 blev jeg Ridder af Dannebrogordenen.

Holte, den 1. september 1964.

G. Langberg.